

Taiteen
perusopetuksen
opetussuunnitelmat

1.8.2018

Sisällys

YLEINEN OSA.....	4
Soisalo-opiston toiminta-ajatus	4
Arvot.....	4
Oppimiskäsitys	4
Oppimisympäristö.....	5
Työtavat	5
Toimintakulttuuri.....	5
Opetuksen yleiset tavoitteet	6
Varhaisiän opinnot.....	6
Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet.....	6
Laajan oppimäärän opintojen laajuudet.....	6
Arviointi	7
Oppimäärän yksilöllistäminen.....	7
Oppilaaksi ottaminen.....	7
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	7
Toiminnan jatkuva kehittäminen.....	8
TAIDELEIKKIKOULU, TAITEEN VARHAISKASVATUS	9
Muskareiden taitotaulut	9
Satubaletin ja rytmivarpaiden taitotaulut.....	13
Taideseikkailijoiden ja värikäs sivellin -ryhmien taitotaulut.....	16
KUVATAIDE JA KÄSITYÖ, yleinen oppimäärä.....	18
Opetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet.....	18
Opintojen rakenne	19
Yhteiset opinnot	20
Kuvataiteen yhteiset opinnot, opintokokonaisuudet 1-5:	20
Käsityön yhteiset opinnot, opintokokonaisuudet 1-5:	22
Kuvataiteen ja käsityön teemaopinnot.....	25
TANSSIKOULU	28
Arvoperusta.....	28
Oppimiskäsitys	28
Tavoitteet	28
Aikuisten tanssin opetus.....	28
Yleisen oppimäärän rakenne ja laajuus.....	28
KATUTANSSI, yleinen oppimäärä	29

Yhteiset opinnot	29
Teemaopinnot	31
BALETTI, yleinen oppimäärä	32
Yhteiset opinnot	32
Teemaopinnot	34
NYKYTANSSI, laaja oppimäärä.....	36
Laajan oppimäärän rakenne ja laajuus.....	36
Perusopinnot	37
Syventävät opinnot:.....	41
Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.....	43
MUSIIKKI, yleinen oppimäärä.....	44
Musiikin yhteiset opinnot, laajuus 300 tuntia (6 vuotta)	44
Musiikin teemaopinnot, laajuus 200 tuntia (3 vuotta)	44
MUSIIKKI, laaja oppimäärä.....	46
Varhaisiän musiikkikasvatus	46
Musiikin perusopinnot, laajuus 800 tuntia.....	46
Musiikin syventävät opinnot, laajuus 500 tuntia	49
Aikuisten musiikin opetus	51
Työtavat musiikin opetuksessa	51
Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa.....	51

YLEINEN OSA

Soisalo-opiston toiminta-ajatus

Soisalo-opisto toimii laaja-alaisesti alueensa asukkaita varten. Tarjoamme turvallisen, virikkeellisen ja monipuolisen oppimis- ja kasvuympäristön luomme sekä hyvät edellytykset taiteen harrastamiseen ja ammattiopintoihin hakeutumiseen.

Ympäristössämme olemme kulttuurielämän vaikuttaja, jonka laadukas opetus sekä laaja ja vaikuttava paikallinen kulttuuritoiminta huomataan.

Opiston toiminta ja kehittäminen rakentuu sloganin 'Iloa ja oppia' ympärille. Soisalo-opistossa korostetaan elinikäisen oppimisen ja kestäväen kehityksen periaatteita. Toiminnan tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia omaehtoisen oppimisen, moniarvoisuuden, kestäväen kehityksen, kansainvälisyyden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti.

Arvot

Taiteen perusopetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua. Oppilaan vahvuuksia korostava pedagoginen toimintakulttuuri tukee itsetunnon kehittymistä ja edistää hyvinvointia sekä yksilötasolla että ympäröivässä yhteisössä. Oppilasta kannustetaan rohkeasti kokeilemaan uutta, etsimään ratkaisuja ja sitä kautta saamaan oivalluksia ja onnistumisen kokemuksia, mikä auttaa näkemään myös erehtymiset osana taiteen tekemistä ja ihmisyyttä.

Ryhmässä oppilaat nähdään yksilöinä – yhdenvertaisina ja tasa-arvoisina. Samalla opitaan vuorovaikutustaitoja sekä arvostavaa kohtaamista. Taiteen perusopetuksessa omaksuttua kulttuuriperintöä siirretään eteenpäin omaan elinympäristöön oman taiteentekemisen kautta.

Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa oppilas on aktiivinen toimija. Soisalo-opistossa oppilas nähdään 'pienenä taiteilijana', joka itse taidetta tehden perehtyy taiteenalaansa. Taidetta tehdessä havainnoidaan ja ihmetellään taiteenalan ilmiöitä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään omia kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja kehittämään omia oppimisprosessejaan.

Opetus tapahtuu oppilaan vahvuudet huomioiden. Opetuksessa ja arvioinnissa luodaan positiivinen ilmapiiri, jossa jokainen oppilas kokee olevansa ainutkertainen ja arvokas.

Opetuksessa painottuu oppimaan oppiminen. Tekeminen ja kokeileminen on yhtä tärkeää kuin valmis lopputulos. Opitaan toimimaan vastuullisesti sekä yhteisöllisesti että yksilöllisesti.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen sekä ilmapiiriltään avoin ja oppimiseen kannustava. Tilat, työvälineet ja materiaalit mahdollistavat tavoitteiden mukaisen opiskelun.

Taiteen perusopetus tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa toteuttaen mm. erilaisia produktiota, jolloin oppimista tapahtuu myös oppilaitoksen ulkopuolella.

Teknologiaa hyödyntäen toteutetaan ja tallennetaan taiteellisia tuotoksia. Niitä sijoitetaan digitaalisiin alustoihin, jolloin ne ovat jaettavissa muille ja siten sekä pedagogisessa että sosiaalisessa käytössä.

Sosiaalisen median käyttö opetuksessa lisää yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutteisuutta. Sosiaalinen media on ajasta ja paikasta riippumaton kommunikointikanava. Sosiaalinen media lisää oppilaiden välistä vuoropuhelua, koska opiston toiminta-alue on maantieteellisesti laaja.

Koulutusalojen välistä yhteistyötä tehdään opiston sisäisessä toiminnassa sekä yhteistyössä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaat saavat edellytyksiä taiteidenvälisen osaamisen kehittämiseen.

Työtavat

Opetusta annetaan viikoittain lukuvuoden aikana. Musiikissa opetus on pääsääntöisesti yksilöopetusta, muilla koulutusaloilla ryhmäopetusta. Opetus voi sisältää periodimuotoista opetusta tai pitkän aikavälin produktioita.

Oppilas tallentaa taiteellisia tuotoksiaan digitaalisiin alustoihin, jolloin ne toimivat hänen portfolionaan ja edesauttavat taiteen esilletuomista ja esimerkiksi vertaisarviointia.

Taiteellisia tuotoksia asetetaan esille tai esitetään niiden valmistuttua sekä fyysisesti että verkkovälitteisessä mediassa.

Opetuksessa ja viestinnässä digitaalisuus on olennainen osa toimintaa. Opetusta voidaan antaa verkkovälitteisesti ja opetusmateriaalia tallentaa verkkoon.

Toimintakulttuuri

Soisalo-opisto toimii oppilaslähtöisesti. Taiteen perusopetuksessa noudatetaan koko opiston strategian mukaista toimintamallia, joka koostuu seuraavista painopisteistä:

- **aktiivisuus** tarkoittaa heikkojen signaalien tunnistamista, ketterää reagointia ympäristössä tapahtuviin asioihin ja muutoksiin, toimintaympäristön muokkaamista sekä aktiivisen kansalaisuuden tukemista.
- **laadukkuus** tarkoittaa hyvää johtamista, osaavaa henkilöstöä, toimivaa viestintää, jatkuvaa arviointia ja innovatiivista kehittämistä. Laadukasta toimintaa toteutetaan kaikenlaisissa oppimisympäristöissä.
- **yhtenäisyys** tarkoittaa sitä, että monipuolisuus nähdään voimavarana synergiaa hyödyntäen.

Opistossa vallitsee avoin ilmapiiri, jossa jokaista kannustetaan ilmaisemaan mielipiteensä. Viestintä on ennakoivasti ajoitettua ja kohdistettua kaikkien toimijoiden – oppilaiden, huoltajien, opettajien ja hallinnon - välillä.

Opistossa kannustetaan kokeilemaan rohkeasti uusia toimintatapoja, joka mahdollistaa oppimisen epäonnistumisenkin kautta.

Opettaminen ja arviointi korostavan oppilaan vahvuuksia, mikä edesauttaa kestävästi mahdollisia vastoinkäymisiä.

Opisto korostaa yhdessä toimimista, jossa jokainen toimija kantaa oman vastuunsa.

Opetuksen yleiset tavoitteet

Opetuksen tarkoituksena on luoda elinikäinen suhde taiteeseen ja edellytykset sen harjoittamiseen. Taidetta tekemällä oppilas tuottaa kulttuuria ympäristöönsä ja sitä kautta oppii hahmottamaan taiteen merkitystä elämässään sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Taiteen opetuksen tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa oppilaat nähdään yksilöinä sekä huomioidaan heidän kiinnostuksen kohteensa. Opintojen edetessä he oppivat asettamaan sopivia välitavoitteita

Oppilaan vahvuuksia korostava opetus kannustavassa ilmapiirissä kehittää oppilaan itsetuntoa ja -tuntemusta. Perehtymällä historiaan taiteen alassaan ja tarkastelemalla sitä ajankohtaisena ilmiönä oppilas saa laajemman merkityssisällön taideharrastukselleen.

Taidealakohtaisista opintokokonaisuuksien sisällöistä ilmenevät kunkin taidelajin yleisen ja laajan oppimäärän opetuksen tarkemmat tavoitteet.

Varhaisiän opinnot

Perusopintoja edeltävää kunkin taiteenlajin varhaiskasvatusta annetaan taideleikkikoulussa, jossa on alakohdaisia ryhmiä alle kouluikäisille ikäryhmittäin.

Yleisen oppimäärän opintojen laajuudet

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Se koostuu yhteisistä opinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 300 tuntia sekä teemaopinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

Laajan oppimäärän opintojen laajuudet

Laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia. Se koostuu perusopinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 800 tuntia sekä syventävistä opinnoista, joiden laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Arviointi

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Opintojen edetessä oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arvioinnissa korostetaan oppilaan vahvuuksia ja arviointi on tulevaisuuteen suuntautuvaa. Arvioinnilla tähdätään opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden saavuttamiseen: elinikäisen harrastussuhteen luomiseen, oppimisen ilon ylläpitämiseen ja merkityksellisen taidesuhteen muodostumiseen. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa opintokokonaisuuksissa asetettuihin tavoitteisiin.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattujen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti opintokokonaisuuksien kuvauksissa.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Oppilaaksi ottaminen

Taideleikkikouluun, kuvataidekouluun, käsityökouluun ja tanssikouluun oppilaat otetaan ilmoittumisjärjestyksessä. Musiikin yleiseen ja laajaan oppimäärään oppilasvalinnat tehdään valintakokeen perusteella.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Hyvän taidesuhteen syntymisen kannalta huoltajien ja opettajan välinen yhteistyö on avainasemassa. Kodin ja opiston välistä vuoropuhelua käydään heti opintojen alusta lähtien. Opisto tiedottaa toiminnastaan ja tapahtumistaan ensisijassa sähköisiä viestimiä käyttäen. Vanhempainyhdistykset ovat aktiivisesti opiston toiminnassa mukana.

Soisalo-opisto on toiminta-alueellaan merkittävä kulttuuritoimija. Teemme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kulttuuritapahtumien sisältöjen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Toiminnan jatkuva kehittäminen

Soisalo-opisto järjestää vuosittain asiakaspalautekyselyitä. Niiden tulokset käydään tarkasti läpi. Tuloksista valitaan kehittämiskohteita, joihin tehdään toteutussuunnitelma. Seuraavassa kyselyssä kehittämiskohteiden tuloksia verrataan edellisen kyselykerran tuloksiin, jolloin tarkistetaan, onko kehitystä tapahtunut.

TAIDELEIKKIKOULU, TAITEEN VARHAISKASVATUS

Taideleikkikoulussa lapsi tutustuu musiikin, tanssin, kuvataiteen, käsityön, sanataiteen ja draaman maailmaan. Opetusta annetaan ikätasoisin muskari-, tanssi- ja kuvataideryhmissä. Taideleikkikoulun työtapoja ovat laulaminen, loruilminen, kuunteleminen, soittaminen, liikkuminen, tanssiminen, erilaisiin materiaaleihin ja käsitteisiin tutustuminen lapsen ikätasolle sopivalla tavalla. Taideleikkikoulun tavoitteena on herättää ja vaalia lapsen kiinnostusta eri taidelajeihin, kehittää lapsen luovuutta ja perusvalmiuksiaan taideaineissa, kokea taide-elämyksiä sekä tukea lapsen sosiaalista, kognitiivista, motorista ja emotionaalista kehitystään. Opetus etenee helposta haastavampaan. Keskeistä taideleikkikoulussa on moniaistisuus, elämyksellisyys, luovuus ja tekemällä oppiminen.

Taideleikkikoulu on tarkoitettu kaikille alle kouluikäisille lapsille. Taideleikkikouluun ei ole pääsykokeita, eikä lasten edistymistä testata. Alle 3-vuotiaiden ryhmissä huoltaja on mukana tunneilla. Erityislapset integroidaan ryhmiin ja tarvittaessa huoltaja järjestää lapselle avustajan.

Opetusta annetaan 45-90 min./vko. Lukuvuodessa on 34 opetuskertaa. Esiintyminen tai vierailu taidetapahtumassa/-esityksessä lasketaan yhdeksi opetuskerraksi.

Muskareiden taitotaulut

Opetus sisältää rytmin, melodian, dynamiikan, sointiväriä, harmonian ja muodon alkeita leikin varjolla. Musiikkileikkikoulun työtapoja ovat laulaminen, loruilu, tarinointi, kuuntelu, liikkuminen, soittaminen, musiikin integroiminen muihin taideaineisiin sekä musiikin käsitteisiin tutustuminen.

Vauvat (3-12kk) ja 1-2-vuotiaat

Kuuntelu:

- vauvan kuuloaistin herkistäminen laulaen, loruillen ja puhuen
- musiikin luomasta tunnelmasta nauttiminen
- tuttujen äänien, ihmisäänen vivahteiden, laulujen ja musiikin tunnistaminen ja niihin reagoiminen eleillä, ilmeillä, ääntelyillä/puheella ja liikkeillä
- rauhoittuminen musiikin avulla
- 1-2-v. nukketeatteriesityksien kokeminen
- 2-v. ohjaaminen keskittyneeseen kuunteluun

Musiikkiliikunta:

- vauvan rohkaiseminen omaan liikkumiseen (kääntyminen, ryömiminen, konttaaminen, kävelyttäminen)
- oman kehon hahmottaminen taputtamalla, tömistämällä ym. aikuisen avustuksella
- loru-/laulu- ja sormileikkien opetteleminen

- tasa- ja kolmijakoisen perussykkeen kokeminen vanhemman kanssa körötellen, keinuen ja tanssien
- eri tanssimuotojen (piiri, rivi, pari, letka) kokeminen
- musiikin dynaamisten käsitteiden ja erilaisten tunnelmien kokeminen
- lapsen rohkaiseminen liikkumaan yksin ja ilmaisemaan itseään liikkuen
- 2-v. laulamisen yhdistäminen liikkeeseen

Laulaminen ja äänenkäyttö:

- rohkaiseminen oman äänen käyttämiseen jäljittelyleikein
- puheen rytmistä nauttiminen loruillemalla ja käyttämällä erilaisia äänensävyjä ja voimakkuuksia
- vanhempien ja lasten laulu-/loruvaraston kartuttaminen
- vanhempien rohkaiseminen laulamaan lapselleen
- arkirutiineihin ja leikkeihin liittyvien laulujen opetteleminen
- lapsen ja aikuisen kannustaminen keksimään omia lauluja
- puheen kehityksen tukeminen
- 1-2-v. rohkaiseminen laulamaan muutaman sävelen alueella liikkuvia lauluja

Soittaminen:

- tutustuminen erilaisiin soittimiin, niiden muotoihin ja äänensävyihin
- soittamiseen tutustuminen vanhemman avustuksella
- siirtyminen liikesykkeestä kehosoittamiseen ja rytmisoittimilla soittamiseen
- soitinten kunnioittaminen
- 2-v. rytmisoittimien oikean soittotavan opetteleminen

3-4-vuotiaat:

Kuuntelu:

- keskittyminen musiikin, tarinan ja taide-esityksen kuunteluun
- tuttujen laulujen ja soitinten äänien tunnistaminen
- eläytyminen musiikin kautta erilaisiin tunnelmiin
- nukketeatteriesitysten kokeminen ja tekeminen
- musiikin yhdistäminen muihin taidelajeihin
- 4-v. kuuntelun työstäminen sanallisesti, kuvallisesti ja liikunnallisesti
- 4-v. erilaisten tunnelmien etsiminen musiikista

Musiikkiliikunta:

- rohkaiseminen luovaan liikkumiseen musiikin tunnelman ja mielikuvien mukaan
- helppojen tanssien, piiri- ja laululeikkien opetteleminen
- perussykkeen, tasa- ja kolmijakoisuuden sekä äänen ja hiljaisuuden välisen eron kokeminen
- musiikin muotorakenteisiin tutustuminen
- rytmitajun, reaktio- ja koordinaatiokyvyn, tasapainoaistin ja kehonhallinnan kehittäminen
- 4-v. tempon ja dynamiikan vaihteluiden kokeminen ja erottaminen

- 4-v. tasa- ja kolmijakoisen rytmin erottaminen

Laulaminen, loruilu ja äänenkäyttö:

- oman äänen löytäminen ja sävelpuhtauden kehittäminen yksinkertaisten laulujen ja lorujen avulla
- rohkaiseminen laulamaan yksin ja yhdessä
- omien tarinoiden, lorujen ja laulujen keksiminen ja esittämiseen kannustaminen
- 4-v. tutustuminen erilaisiin äänenkäyttötapoihin (esim. äänipartituuri)

Soittaminen:

- erilaisiin soittimiin ja soittotapoihin (rytmi- ja laattasoittimet) tutustuminen
- soittimien käsitteleminen soittimina
- luovaan soittamiseen kannustaminen
- perussykkeen löytäminen kehosoittimilla ja rytmisoittimilla
- rohkaiseminen yhdessä ja yksin soittamiseen
- soittamisen ilon kokeminen
- eri sointivärien kuunteleminen
- 4-v. helppojen säestyskuvioiden ja sanarytmin harjoittelu
- 4-v. soolo-tutti (yksin-yhdessä) soiton harjaannuttaminen

5-6-vuotiaat

Kuuntelu:

- kuunteluun keskittyminen
- erilaisiin musiikkityyleihin, eri aikakausiin ja eri maiden musiikkikulttuureihin tutustuminen
- mielikuvien luominen musiikista
- musiikin eri sävyjen, tunnelmien, soittimien, tuttujen melodioiden ja sävellysten tunnistaminen
- duurin ja mollin erottaminen
- omien mielipiteiden ilmaiseminen musiikista, tarinoista ja taide-esityksistä
- kuullun musiikin kuvaileminen sanoin, kuvallisilla keinoilla tai dramatisoimalla
- elävän musiikin ja taide-esityksen kuunteleminen ja katsominen
- lapsien kannustaminen omien musiikkiesitysten valmistamiseen ja niiden kuuntelemiseen
- sisäisen kuulemisen harjoittaminen tuttujen laulujen ja lorujen avulla
- 6-v. musiikkikäsitteiden (esim. muodon, tempon, dynamiikan ja sointivärien) erilaisten rytmien (esim. $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{5}{4}$) tunnistaminen musiikista
- 6-v. laulujen tunnistaminen melodiasta tai rytmistä
- 6-v. orkesterisoittimiin tutustuminen

Musiikkiliikunta:

- perussykkeen, muotorakenteiden (AB, ABA), tempon ja dynamiikan vaihteluiden kokeminen ja harjoittaminen
- sanarytmin toteuttaminen liikkuen
- piiri- ja laululeikkien ja tanssien opetteleminen

- mielikuvien mukaan liikkuminen ja liikeimprovisointiin kannustaminen
- musiikin perusasioiden soveltaminen
- musiikkityylin ja tunnelman ilmentäminen
- liikuntasommitelmien luominen rytmin, melodian tai mielikuvan pohjalta
- 6-v. yhtäaikaisten liikkeiden harjoittelu

Laulaminen ja äänenkäyttö:

- huomion kiinnittäminen sävelpuhtauteen, hengitykseen, rentouteen ja lauluasentoon
- tuttujen laulujen kertaaminen ja uusien rytmisesti ja melodisesti monipuolisten laulujen oppiminen
- dynamiikan/agogiikan käyttäminen ja ilmeikkäästi laulaminen
- improvisointiin ja imitoimiseen kannustaminen
- laulaminen yksin ja yhdessä sekä ilman säestystä että säestyksen kanssa
- 6-v. sisäisen kuuntelemisen ja musiikillisen muistin kehittäminen
- 6-v. äänipartituurista laulamisen kehittäminen

Soittaminen:

- perussykkeen sisäistäminen ja sanarytmeihin siirtyminen
- kehosoittimien käytön monipuolistaminen
- rytmi- ja laattasoittimien ja/tai 5-kielisen kanteleen oikeiden soittoasentojen oppiminen
- nuottien aika-arvoihin tutustuminen
- tasa- ja kolmijakoisen rytmin tunnistaminen ja soittaminen
- helppojen melodioiden soittaminen yksi- tai kaksiäänisesti korvakuulolta
- säestysten ja ostinatojen(säestyskuvioiden) opetteleminen
- 6-v. viisijakoisen rytmin tunnistaminen ja soittaminen
- 6-v. viivastolla oleviin nuottien alkeisiin tutustuminen
- 6-v. rytmin kirjoittamisen ja lukemisen harjoittelu
- 6-v. rytmipartituurien lukemisen harjoittaminen
- 6-v. käsiteparien nouseva-laskeva, hidas-nopea, korkea-matala, hidastuen-nopeutuen, legato-staccato, nouseva-laskeva ja soolo-tutti soittamisen harjoittelu
- 6-v. perussykkeen ja sanarytmien soittaminen keho-, rytmi-, laattasoittimilla ja/tai 5-kielisellä kanteleella
- 6-v. yhtyesoiton harjoittelu
- 6-v. perus- ja melodiarytmien soittaminen samanaikaisesti.
- 6-v. rytmitajun ja musiikillisen muistin kehittäminen kaikurytmiharjoituksilla ja kysymys-vastaus -leikeillä
- 6-v. rytmiviestien tekeminen
- 6-v. soolo-osuuksien soittaminen.
- 6-v. tempoon ja dynamiikkaan liittyvien käsitteiden (p-f, cress.-dim., accel.-rit.) opetteleminen.

Satubaletin ja rytmivarpaiden taitotaulut

Tanssiopetus muodostuu tasapainon, hyppyjen, pyörimisen, eri tasojen, dynamiikan ja muotorakenteiden opettelemisesta leikin ja luovan liikkeen avulla. Tanssia integroidaan muihin taideaineisiin.

3-4-vuotiaat

Keho:

- kehonosien nimeäminen (pää, jalat, kädet, vatsa ja selkä)
- omien jalkojen päällä seisominen piirissä
- painonsiirtäminen eri kehonosille ja tasapainoileminen kehonosilla
- nilkkojen isolaation harjoittelu
- käsillä siivet, käsillä lepakon siivet, sormet olkapäällä, kädet ristissä, kädet vyötäröllä paikallaan oleminen ja liikkuminen
- jalkojen ojentaminen
- suoran ryhdin ja selänojen hahmottaminen
- 4-v. tanssillisten elementtien lisääminen perusliikkumiseen
- 4-v. kehonmuotojen (suora, koukistunut, kiertynyt) harjoittelu ja hahmottaminen
- 4-v. liikkeen ja liikkeeseen nimen yhdistäminen.
- 4-v. keskittyminen tanssimiseen

Tila:

- tilan havainnoiminen suhteessa toisiin tanssijoihin
- suuntien hahmottaminen eteenpäin/sivuittain, sikin sokin, samaan suuntaan
- piirin, jonon, rivin muodostaminen ja pysyminen muodossa liikkuen
- ison, keskikokoisen ja pienen piirin muodostaminen
- reagointi ja pysähtyminen
- 4-v. oman tilan ottaminen ja muiden huomioiminen
- 4-v. jonossa liikkuminen
- 4-v. jonon ja rivin erottaminen
- 4-v. pysähtyminen omaan tai ennalta määrättyyn asentoon
- 4-v. liikkuminen keskipisteeseen ja kauas keskipisteestä
- 4-v. suoraan ja mutkitellen liikkuminen

Tekniikka:

- polvennostohypyn, laukka-askeleen, varpailla juoksun (äänettömästi), tasahypyn paikallaan ja liikkuen harjoittelu
- pyöriminen paikallaan ja kieriminen kippurassa ja suorassa
- konttaaminen ja ryömiminen
- risti-istunta, salmiakki, suorat jalat, eteenpäin ja auki venytykset
- passé tutustuminen
- plié, tendu, port de bras, relevé, jalkojen asentoihin tutustuminen VI- ja I – asennoissa

- 4-v. perusliikkumisen hallitseminen
- 4-v. varсахypyn opetteleminen
- 4-v. jalalta toiselle (ojan yli), yhdenjalan hyppyjen, assemblé VI, tana juoksun, chassé eteenpäin ja sivuittain harjoittelu.
- 4-v. piqué piruetin opetteleminen
- 4-v. tasapainon hallitseminen suoralla jalalla
- 4-v. kahdella ja yhdellä jalalla pyöriminen ja niiden erottaminen
- 4-v. takaperin käveleminen
- 4-v. kieriminen ja kippurassa pysyminen
- 4-v. pepun päältä ympäri pyöriminen
- 4-v. istuallaan käveleminen
- 4-v. kuperkeikan tekeminen

Dynamiikka ja liikelaadut:

- 4-v. käsiteparien hitaasti-nopeasti, pienesti-suuresti, kevyesti-raskaasti, terävästi-pehmeästi ja tasajakoisesti-kolmijakoisesti liikkumisen harjoittelu
- 4-v. hitaasti liikkuminen
- 4-v. vauhdinkäytön hallitseminen
- 4-v. jalat suorana edessä venytysten harjoittelu

Luovuus:

- oman liikkeen tuottamisen rohkeus
- mallista oppiminen/matkiminen

5-6-vuotiaat

Keho:

- kehonosien tunnistaminen ja niiden liikuttaminen yhdessä ja erikseen
- keskittyminen omaan liikkumiseen
- tanssisanastoon tutustuminen
- liikkeen ja oikean termin yhdistäminen
- oikeisiin tanssiliikkeisiin tutustuminen
- venytysten jalat auki, nilkat flex ja napa lattiaa kohti opetteleminen
- kehon linjauksen harjoittelu
- liikkuminen peukut piilossa, kyynärpäät sivulla ja käsissä pyöreä asento
- III-asennossa kaulan saaminen näkyviin
- aukikierron etsiminen timantti kantapäässä
- tasapainoileminen kehonosilla
- kehon muodon hahmottaminen tunnustelemalla

Tila:

- helppojen tanssisarjojen opetteleminen
- mallioppiminen
- parina ja seuraa johtajaa -leikkinä liikkuminen
- liikkuminen diagonaalista jonossa

- liikkuminen piirissä niin, että piirin muoto ja koko säilyvät
- jonossa oman liikkumisen suhteuttaminen edellä olevaan

Tekniikka:

- tasapainon hallitseminen yhden jalan varassa
- kieriminen kippurassa ja suorana
- pyöriminen ylä- ja alatasoissa
- hyppiminen tasajaloin, vuorojaloin, harpaten sauté ja yhdenjalanhyppyin
- luovuuden ja mielikuvituksen ylläpitäminen
- tendut, flex, plié VI ja I -asennoissa harjoittelu
- piqué opettelu
- sauté VI ja I -asennoissa harjoittelu
- assemblé VI- asennossa sivusuunnassa harjoittelu
- lentokone- vaaka/arabesquen opettelu taakse, napa alaspäin ja eteenpäin
- luisteluhypyn/sissonnen opettelu
- istumaan nouseminen kippurassa
- puolikäännöksen ja tähtihypyn tekeminen ilmassa
- takaperin kuperkeikan opettelu

Dynamiikka:

- patsaana tanssiminen ja patsaana pysyminen

Luovuus:

- oman liikkeen tuottaminen.
- musiikin kuunteleminen
- liikkeen ja musiikin yhdistäminen

Taideseikkailijoiden ja värikäs sivellin -ryhmien taitotaulut

Kuvataideryhmien opetus sisältää väriopin, muotojen, rytmin, hahmottamisen ja havainnoimisen alkeita. Tunneilla tutustutaan monipuolisesti kuvan tekemiseen: piirretään, maalataan, tehdään keramiikkaa, painotöitä ja kokeilevaa kuvataidetta. Kuvantekemisen perusasioita käydään läpi luovasti leikin varjolla.

3-4-vuotiaat

Värioppi:

- perusvärien opetteleminen
- välivärien sekoittaminen
- erilaisten työskentelytapojen kokeileminen käyttämällä liituja, lyijykyniä, värikyniä, hiiltä, quacce-temperavärejä, vesivärejä ja villan tasohuovutusta

Muodot:

- perusmuotojen opetteleminen
- suuri-pieni -käsitteiden tunnistaminen
- kankaanpainannan- ja leimasinpainannan kokeileminen
- savi- ja paperimassan työstäminen
- sorminäppäryyden ja hahmottamisen kehittäminen pujottelemalla ja taittamalla

Rytmi:

- kolmiulotteisuuden harjoittelu rakentamalla tasapinnalle kollaasia

Työskentely:

- kynä-, sivellin- ja saksiotteen harjoittelu

5-6-vuotiaat

Värioppi:

- pää- ja välivärien tutkiminen sekoittamalla
- tutustuminen mataan, kiiltävään ja läpikuultavaan väriin
- tutustuminen erilaisiin siveltimiin ja perustekniikoihin, paperikokoihin ja -laatuihin

Muodot:

- siirtyminen perusmuodoista vapaaseen muotoon
- ääriiviivan piirtämisen ja luonnoksen tekemisen opetteleminen
- tutustuminen plastiseen muotoiluun ja kankaanpainantasapluunoihin

Rytmi:

- suuri-pieni ja lähellä-kaukana -käsitteiden ja kolmiulotteisuuden harjoittelu
- tutustuminen kerroksellisuuteen
- kokonaisuuden ja yksityiskohtien hahmottamisen harjoittelu
- ympäristön havainnoiminen

Työskentely:

- keskittyminen tekemiseen
- välineiden huoltamisen opettelu
- saksien käytön ja kynäotteen kehittäminen

KUVATAIDE JA KÄSITYÖ, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Olemme rakentaneet Soisalo-opistossa yhteen sovitettun visuaalisten taiteiden opetussuunnitelman, jossa on huomioitu taiteenaloittaiset eroavaisuudet, painotukset ja tavoitealueet sekä keskeiset sisällöt. Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 1-5 ovat taiteenaloittaiset. Teemaopinnoista on tarjolla erilaisia vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Teemaopintojen ensimmäinen opintokokonaisuus, digitaalinen portfolio, on pakollinen molemmille taiteenaloille, muut opintokokonaisuudet ovat vaihtoehtoisia.

Kuvataiteen tavoitealueet ovat taidesuhte, visuaalinen lukutaito, osallisuus ja vaikuttaminen. Keskeiset sisällöt ovat kuvan kieli, taiteen ilmaisukeinot, omat kuvat, taiteen maailmat ja visuaalinen ympäristö.

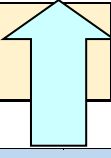

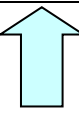
Käsityön tavoitealueet ovat taidot ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri, taiteiden ja tieteiden välisyys. Keskeiset sisällöt ovat pukeutuminen, esine- ja tekstiiliympäristöt, palveluympäristöt ja rakennetut ja luonnon ympäristöt.

Opintokokonaisuuksien tavoitteita, sisältöjä ja tuntimääriä ei ole tarkkaan määritelty, koska Soisalo-opistossa annettavan yleisen taiteen perusopetuksen on mukauduttava paikkakunnan, ryhmän sekä ryhmäkoon ja oppilaan mukaan. Näin pystymme turvaamaan opintojen jatkumisen eri olosuhteissa.

Opetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

- visuaalisten taiteiden tehtävänä on kannustaa ja vahvistaa käsitystä itsestä aktiivisena ja osaavana ja luovana toimijana
- kannustaa nauttimaan tekemisestä ja taide-elämyksistä sekä opettaa tulkitsemaan niitä
- opettaa arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä
- tarkastella taiteiden ja tieteiden yhteyksiä ja innostaa niiden soveltamiseen
- pohtia vastuullista tuottamista ja kuluttamista esteettisestä, ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta kestäväen kehityksen periaatteet huomioiden
- pohtii taiteen tekemisen ja tuottamisen merkitystä yksilön ja yhteiskunnan hyvinvoinnille
- oppii kunnioittamaan muita ihmisiä, tapoja, tiloja, tavaroita ja erilaisia töitä
- oppii arvostamaan omaa ja muiden kulttuuriperintöä.
- antaa valmiuksia elinikäiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiselle
- innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun

Opintojen rakenne

96h / vuosi					14 - 19 vuotta	28h DIGITAALINEN PORTFOLIO
96h / vuosi						
96h / vuosi						
96h / vuosi					13 vuotta	
96h / vuosi					12 vuotta	
200h - 400h	TEEMAOPINNOT	12 - 19 vuotta				
						
48h - 96h / vuosi	Minä löydän luovuuteni 0,5 vuotta			5	10 - 11 vuotta	
48h - 96h / vuosi	Minä osaan 0,5 vuotta			4		
64h - 96h / vuosi	Minä opin uusia tekniikoita		3	9 vuotta		
64h / vuosi	Minä opin yhdessä		2	8 vuotta		
64h / vuosi	Minä opin tekemään	1	7 vuotta			HAVAINNOINTI ERI TAVOIN
320h - 352h	YHTEISET OPINNOT	7 - 11 vuotta				
						
	TAIDELEIKKIKOULU	4 - 6 vuotta				

Yhteiset opinnot (n. 300h)

Yhteisten opintojen tavoitteena on kuvataiteen ja käsityön perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on innostaa, rohkaista ja tukea oppilaan ilmaisua ja tekemistä sekä vahvistaa omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Opinnoissa tutustutaan kuvataiteisiin ja käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan näitä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ja -taiteisena ilmiönä kestävä kehitys huomioiden.

Kuvataiteen opetus

Soisalo-kuvataidekoulu toimii Varkaudessa, Pirtinranta 4.

Jokaiseen opintokokonaisuuteen sisältyy ainakin yhdessä näyttelyssä tai tapahtumassa käyminen.

Kuvataiteen opinnoissa tehtäviä tarkastellaan ulottuvuus käsiteellä, 2D (pinnalla kaksiulotteisesti), 3D (muodossa kolmiulotteisesti) ja 4D (digitaalisesti).

Kuvataiteen yhteiset opinnot, opintokokonaisuudet 1-5:

Opintokokonaisuus 1: MINÄ OPIN TEKEMÄÄN (64 h)

Tavoite:

- herättää kiinnostus havainnointiin eri tavoin
- innostaa monipuoliseen ja –aistiseen tekemiseen
- oppia työskentelemään ryhmässä vuorovaikutteisesti

Sisältö:

- väriympyrä
- värien sekoittaminen
- luonnostelu, piirtäminen ja maalaus (2d)
- massa- ja tekstiilityöt (3d)
- animaatio (4d)

Opintokokonaisuus 2: MINÄ OPIN YHDESSÄ (64 h)

Tavoite:

- ideointi, suunnittelu ja työskentely yksin ja ryhmässä
- oma tuotos osana isompaa kokonaisuutta
- suunnitelmasta eri tekniikoita ja materiaaleja käyttäen valmiiksi arvioitavaksi teokseksi
- yhteinen tehtävä tai/ja esitys

Sisältö:

- valo, varjo, värit (2d ja 3d)
- green screen (4d)
- esimerkkityö nukketeatteriesitys (valmistetaan nuket ja ympäristö, suunnitellaan esitys, joka taltioidaan) (2d, 3d ja 4d)
- digiportfolion aloittaminen (ks. Opintokokonaisuus 6), kuvaaminen ja materiaalin kerääminen omaan työkansioon koko opintojen ajan

Opintokokonaisuus 3. MINÄ OPIN UUSIA TEKNIIKOITA (64 h - 96 h)

Tavoite:

- uusien ja perinteisten tekniikoiden opettelu
- eri tekniikoiden ja työtapojen soveltaminen ja yhdisteleminen

Sisältö:

- ”yhdistelmätyö”, joka kokoaa erilaiset tekniikat (2d, 3d ja 4d)
- materiaalien tutkiminen, uudet tekniikat ja uudet työvälineet (2d, 3d ja 4d)
- perinnetietous ja taidehistoria (2d, 3d ja 4d)
- kollaasi ja rakennelmat (2d, 3d ja 4d)

Opintokokonaisuus 4. MINÄ OSAAN (48 h - 96 h)

Tavoite:

- tutustua erilaisiin ympäristöihin, tilan käsite
- identiteetin vahvistaminen
- uusien taitojen soveltaminen

Sisältö:

- perspektiivi (2d ja 3d)
- interiööri, eksteriööri (2d ja 3d)
- tilakokonaisuus (4d)

Opintokokonaisuus 5. MINÄ LÖYDÄN VAHVUUTENI (48 h – 96 h)

Tavoite:

- oppijan yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen
- oppijan omien tavoitteiden asettaminen
- lähikaupunkivierailu museossa tai tapahtumassa

Sisältö:

- omavalintainen tehtävä, joka määritellään ja toteutetaan vuoden teeman pohjalta
- oppilas voi halutessaan valita teemaopintojen valinnaisista opintokokonaisuuksista

Käsityön opetus

Soisalo-käsityökoulu toimii Heinävedellä yläkoululla, Kenttätie 1 ja Joroisissa Wanhalla kasinolla, Mutalantie 2 B.

Käsityön yhteiset opinnot, opintokokonaisuudet 1-5:

Opintokokonaisuus 1: MINÄ OPIN TEKEMÄÄN (64 h)

Tavoite:

- herättää kiinnostus havainnointiin
- innostaa monipuoliseen ja –aistiseen tekemiseen
- oppia työskentelemään yksin ja ryhmässä

Sisältö:

- väriympyrä
- värien sekoittaminen
- kuvallinen luonnostelu
- kuviointi
- tekniikoina esim. kankaan maalaus ja –kuviointi (liidut, värit ym.)
- huovutus

Opintokokonaisuus 2: MINÄ OPIN YHDESSÄ (64 h)

Tavoite:

- ideointi ja työskentely yksin ja ryhmässä
- oma tuotos osana isompaa kokonaisuutta
- suunnitelmasta eri tekniikoita ja materiaaleja käyttäen valmiiksi arvioitavaksi teokseksi/tuotteeksi (valmistusprosessi)
- yhteinen tehtävä tai/ja esitys

Sisältö:

- valo, varjo, värit, materiaalit
- esimerkkityö nukketeatteriesitys (valmistetaan nuket ja ympäristö, suunnitellaan esitys, joka taltioidaan)
- digiportfolion aloittaminen (ks. opintokokonaisuus 6), kuvaaminen ja materiaalin kerääminen omaan työkansioon koko opintojen ajan

Opintokokonaisuus 3. MINÄ OPIN UUSIA TEKNIKOITA (96 h)

Tavoite:

- uusien ja perinteisten tekniikoiden opettelu
- eri tekniikoiden ja työtapojen soveltaminen ja yhdisteleminen

Sisältö:

- ”yhdistelmätyö”, joka kokoaa erilaiset tekniikat
- materiaalien tutkiminen, uudet tekniikat ja uudet työvälineet
- perinnetietous, tekstiili- ja taidehistoria
- esimerkkityö tilkkutäkki tai kollaasi: tekniikoina kankaankuviointi, lankatyöt, ompelu

Opintokokonaisuus 4. MINÄ OSAAN (48 h)

Tavoite:

- tutustua erilaisiin ympäristöihin, tila
- identiteetin vahvistaminen
- uusien taitojen soveltaminen

Sisältö:

- perspektiivi
- tilakokonaisuus, esimerkkityö oman huoneen tai asukokonaisuuden suunnittelu, josta toteutetaan esim. oman huoneen tekstiili/somiste tai vaate/asuste

Opintokokonaisuus 5.: MINÄ LÖYDÄN VAHVUUTENI (48 h)

Tavoite:

- oppijan yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen
- oppijan omien tavoitteiden asettaminen

Sisältö:

- omavalintainen tehtävä, joka määritellään ja toteutetaan vuoden teeman pohjalta
- esimerkkityö taideteos, taidekäsityö (kovat/pehmeät materiaalit)

Kuvataiteen ja käsityön teemaopinnot (200h -)

Teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen ja syventäminen. Oppilas perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisunsa välineenä. Opetuksessa otetaan huomioon monenlaiset oppijat, heidän vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa sekä paikallisuus ja ajankohtaiset ilmiöt.

Teemaopinnoissa on yksi kaikille pakollinen opintokokonaisuus. Oppilaat voivat valita muut opinnot vaihtoehtoisista opintokokonaisuuksista oman kiinnostuksensa ja mahdollisuuksien mukaan. Kunkin opintokokonaisuuden tuntimäärä voi vaihdella sen laajuuden mukaan.

Halutessaan oppilas voi jatkaa teemaopinnoissa aina 18 ikävuoteen asti.

Teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja /tai kuvallista aineistoa ja itsearviointia.

Kuvataiteen teemaopintoihin sisältyy kiinteästi ulottuvuusajattelu.

Kaikille yhteinen opintokokonaisuus:**Opintokokonaisuus 6: DIGITAALINEN PORTFOLIO 28 h**

Digitaalisen portfolion tekeminen aloitetaan jo opintojen alussa.

Tavoite:

- itsearviointi, omien vahvuuksien todentaminen
- opintojen seuranta ja dokumentointi

Sisältö:

- kuvien ottaminen, taltiointi ja sanallisen materiaalin tuottaminen

Vaihtoehtoiset opintokokonaisuudet:**Opintokokonaisuus 7: DIGITAALISET MAHDOLLISUUDET**

Tavoite:

- digitaalisuuden hyödyntäminen omassa oppimisympäristössä

Sisältö:

- erilaisten ohjelmien ja laitteiden hallinta
- erilaiset tulostamismahdollisuudet

Opintokokonaisuus 8: MATERIAALI

Tavoite:

- paneudutaan kiinnostuksen kohteena olevaan materiaaliin, sen ominaisuuksiin ja mahdollisuuksiin

Sisältö:

- materiaalina luonnonkuidut, paperi, vesi kaikissa olomuodoissaan, erilaiset plastiset massat, elävä materiaali

Opintokokonaisuus 9: MUSTAA JA VALKOISTA

Tavoite:

- geometrisuus/orgaanisuus ilmaisussa
- valööri/kulööri ja kontrasti

Sisältö:

- sommittelu
- esimerkkityönä valmistetaan vaatetus/sisustuskangas, joka tehdään tuotteeksi 'muoti' – opintokokonaisuuden 10 aikana

Opintokokonaisuus 10: MUOTI

Tavoite:

- tutkia muotia ja sen ilmiöitä laajana yhteiskunnallisena ja kulttuurisena ilmiönä

Sisältö:

- pukeutuminen, esine- ja sisustettu ympäristö
- muoti kautta aikojen

Opintokokonaisuus 11: ENNEN JA NYT

Tavoite:

- perinne ja historia

Sisältö:

- tutkia tekniikkaa, työtapaa, tuotteita/teoksia ja tuottaa sen pohjalta uutta
- taide- ja tekstiilihistoria

Opintokokonaisuus 12: YMPÄRISTÖ

Tavoite:

- vaikuttaminen (rakennetut- ja luonnonympäristöt)
- visuaalisuus
- tutkiminen ja keksiminen
- hyvinvointi ja viihtyvyys

Sisältö:

- paikallinen yhteistyö
- yhteisöllisyys
- esimerkkityö ympäristöprojekti, seinämaalaukset, tilan sisustus

TANSSIKOULU

Arvoperusta

Ryhmässä jokainen oppilas nähdään yksilönä ja kunnioitetaan hänen ainutlaatuisuuttaan. Ajattelun taitojen ja luovuuden kehittäminen taiteen avulla tukee ihmisen henkistä kasvua. Taidekasvatus vahvistaa aisti- ja tunneherkkyyttä sekä innovatiivisuutta. Oppilaita kannustetaan tutkimaan taidemaailmaa omista lähtökohdistaan aikaisempien kokemusten ja kulttuurisen taustansa avulla.

Oppimiskäsitys

Oppilasta kannustetaan havainnoimaan, tutkimaan, epäonnistumaan ja kokemaan onnistumiskokemuksia osana oppimista. Osa oppimisesta tapahtuu vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa. Opiskelussa keskeistä on taiteen tekemisen ja kokemisen ilo, halu, uteliaisuus ja uskallus.

Tanssikoulussa oppilas voi rakentaa oman oppimispolkunsa itse. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen, henkilökohtaisten tavoitteiden määrittelyyn ja niiden mukaan etenemiseen opettajan avustuksella. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuus valita eri tanssilajeja ja myöhemmin eri taideaineita. Oppilas voi halutessaan koota portfolioa oppimisen tueksi. Portfolioon hän voi tallentaa taidekokemuksiaan.

Tavoitteet

Tanssikoulussa tavoitteena tanssin riemun ja liikkumisen ilon ylläpitäminen. Tuemme lasten ja nuorten kasvua tanssin ja taiteen keinoin. Tavoitteena on kasvattaa pieniä taiteilijoita, jotka havainnoivat ympäröivää maailmaa taidelasit silmillä. Heistä kasvaa taiteen ja kulttuurin käyttäjiä sekä tekijöitä. Tanssikoulu ja Soisalo-opisto tarjoaa elinikäisen polun tanssin harrastamiselle. Oppilasta annetaan mahdollisuus hakeutumaan ammattiopintoihin.

Aikuisten tanssin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan tanssin yleisen ja laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä

Yleisen oppimäärän rakenne ja laajuus

Yleinen oppimäärä koostuu 5 opintokokonaisuudesta, joita opiskellaan keskimäärin 2 vuotta/ opintokokonaisuus. Yhteiset opinnot tulee tehdä kokonaisuudessa tanssista. Teema opinnot voivat koostua myös muiden taideaineiden opinnoista. Opinnot voi aloittaa 7 vuotiaana.

Yleinen oppimäärä: katutanssi ja baletti

Yhteiset opinnot

opintokokonaisuus 1:	60 min/vko	45h/lukuvuosi
----------------------	------------	---------------

opintokokonaisuus 2:	60 min/vko	45h/ lukuvuosi
opintokokonaisuus 3:	90 min/vko	68h/lukuvuosi

Teemaopinnot

opintokokonaisuus 4:	90 min/vko	68h/lukuvuosi
opintokokonaisuus 5:	90 min/vko	68h/lukuvuosi

KATUTANSSI, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

Opintokokonaisuus 1: Tanssin riemun herättäminen

Tekniikka:

- opitaan tuntemaan tanssitunnin rakenne: lämmittely, isolaatio/koordinaatioharjoituksia, tekniikka/tyyli-harjoituksia, poikkisalin-harjoituksia sekä tanssisarjaa ja loppuvenyttelyjä
- tavoitteena on oman kehon hahmottaminen, voiman lisääminen, liiketyylin ja laadun harjoittaminen, perusliikkeiden harjoittelu, rentouden ja bouncen löytäminen

Ryhmässä toiminen:

- ryhmäytymisharjoitukset: opitaan tuntemaan toisemme, harjoitellaan työskentelemään kaikkien kanssa

Hyvinvointi:

- kannustetaan liikkumaan, lämmittelyyn, tekniikan, venyttelyyn tärkeys: mehut ja karkit pois tunnilta
- identiteetin vahvistaminen onnistumiskokemusten kautta

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tunnilla opittujen asioiden kertaaminen arjessa
- kannustetaan omatoimiseen harjoitteluun: kotona esim. television ääressä venyttelemine
- oppilasnäytöksiin osallistuminen

Luovuus:

- rohkeus tuottaa omaa liikettä
- korostetaan oppilaan omia vahvuuksia

Opintokokonaisuus 2: Tekniikan harjoittelu

Tekniikka:

- tehdään haastavampia harjoituksia: mm. liikkeen suunnan muutoksilla ja rytmiikalla
- tuttuihin liikkeisiin lisätään liikelatausta ja rytmisiä vaihteluita.
- liikkeeseen haetaan edelleen rentoutta ja lajille ominaista voimankäyttöä

- tehdään myös lattiatyöskentelyä

Ryhmässä toimiminen:

- muiden huomioon ottaminen: työrauhan antaminen, omaan työskentelyyn keskittyminen

Hyvinvointi:

- tunnilla jaksamisen ennakointi esim. terveellisen välipalan syöminen ennen tuntia.
- oman kehon hyväksyminen
- identiteetin vahvistaminen omien vahvuuksien tunnistamisen kautta

Harrastuksen tukeminen kotona:

- terveellisen elämäntavan kannustaminen
- riittävästä energiansaannista huolehtiminen
- lajin seuraaminen vapaa-ajalla esim. Youtuben kautta
- tunnilla harjoiteltujen asioiden kertaaminen kotona
- oppilasnäytöksiin osallistuminen ja toisten esitysten seuraaminen

Luovuus:

- tekniikan vieminen omiin tansseihin
- rohkeus heittäytyä luoviin harjoituksiin

Opintokokonaisuus 3: Tanssillisuuden korostaminen

Tekniikka:

- haetaan kaikkeen liikkeeseen aksentointia, liikelaatuja ja tanssillisuutta

Ryhmässä toimiminen:

- osaan työskennellä kaikkien kanssa
- uskallan olla ryhmässä oma itseni
- arvostan muita sellaisina kuin he ovat

Hyvinvointi:

- tunnilla jaksamisen ennakointi esim. terveellisen välipalan syöminen ennen tuntia
- oman kehon hyväksyminen.
- oppilas tiedostaa turvallisen harjoittelun osa-alueet: lämmittely, tekniikkaharjoitukset ja palautuminen

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tiedostaa, että palautumiseen tunnin jälkeen kuuluu venyttely, syöminen ja rentoutuminen.
- tutustuu alueen kulttuuritarjontaan

Luovuus:

- tulkitsee musiikkia tanssin keinoin.
- tulkitsee tanssia erilaisten liikelaatujen ja rytmikan avulla
- rohkaistaan omaan liikkeen luomiseen

Teemaopinnot

Opintokokonaisuus 4: Tekniikan oikeellisuus

Tekniikka:

- tanssijan tulisi hahmottaa ja tuottaa lajille ominaista tyyliä sekä pystyä heittäytymään siihen

Ryhmässä toiminen:

- myötäeläminen ryhmässä, kannustetaan ja rohkaistaan toisia
- iloitaan yhdessä onnistumisista

Hyvinvointi:

- ymmärtää terveellisten elämäntapojen ja tanssin yhteyden omaan hyvinvointiin

Harrastuksen tukeminen kotona:

- lämmittelee omatoimisesti ennen tunnin alkua ja ennen esiintymään menoa
- osaa käyttää lajin teknisiä elementtejä myös luovissa harjoituksissa

Opintokokonaisuus 5: Oman tanssijuuden vahvistaminen

Tekniikka:

- tanssijan tulisi luoda itselleen ominaisen tyylin tulkita liikettä, eikä enää peilata ainoastaan opettajan tyyliä
- oman freestylen korostaminen

Ryhmässä toiminen:

- osaa hahmottaa oman kehonsa suhteessa muihin ja tilaan
- omaa hyvät vuorovaikutustaidot

Hyvinvointi:

- ymmärtää että tanssia voi käyttää työkaluna oman henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseen

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tanssiharrastuksen kautta opittujen hyvinvointia edistävien rutiinien pitäminen säännöllisinä

Luovuus:

- korostetaan yksilön vahvuuksia ja näin autetaan oman tanssityylin löytymistä ja vahvistamista

BALETTI, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

Opintokokonaisuus 1: Tanssin riemun herättäminen

Tekniikka:

- opitaan tuntemaan balettitunnin rakenne: lämmittely, tanko, venyttelyt, keskilattia, diagonaaliharjoitukset
- kehonosien hahmottaminen
- balettitekniikan harjoittelu: tankoharjoitukset molemmat kädet tangossa, aukikierto, hyppytekniikka ponnistus ja alastulo, jalkojen perusasennon harjoittelu, jalkaterän käyttö paikalla ja liikkussa
- baletille ominaisen ryhdin harjoittelu
- baletti sanastoon tutustuminen

Ryhmässä toiminen:

- ryhmäytymisharjoitukset: opitaan tuntemaan toisemme, harjoitellaan työskentelemään kaikkien kanssa

Hyvinvointi:

- kannustetaan liikkumaan
- lämmittelyn, tekniikan, venyttelyn tärkeys
- mehut ja karkit pois tunnilta
- identiteetin vahvistaminen onnistumiskokemusten kautta

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tunnilla opittujen asioiden kertaaminen arjessa
- kannustetaan omatoimiseen harjoitteluun: kotona esim. television ääressä venyttelemine
- oppilasnäytöksiin osallistuminen

Luovuus:

- rohkeus tuottaa omaa liikettä
- korostetaan oppilaan omia vahvuuksia

Opintokokonaisuus 2: Tekniikan harjoittelu

Tekniikka:

- baletille ominaisen kehon linjauksen oikeellisuus
- harjoitukset yksi käsi tangossa
- jalkaterän työskentelyn syventäminen
- keskivartalon hallinnan vahvistaminen
- käsien käytön korostaminen harjoituksissa

- jalkojen V- asennon työstäminen

Ryhmässä toimiminen:

- muiden huomioon ottaminen
- työrauhan antaminen
- omaan työskentelyyn keskittyminen

Hyvinvointi:

- tunnilla jaksamisen ennakointi esim. terveellisen välipalan syöminen ennen tuntia.
- oman kehon hyväksyminen
- identiteetin vahvistaminen omien vahvuuksien tunnistamisen kautta

Harrastuksen tukeminen kotona:

- terveellisen elämäntavan kannustaminen
- riittävästä energiansaannista huolehtiminen
- lajin seuraaminen vapaa-ajalla esim. youtuben kautta
- tunnilla harjoiteltujen asioiden kertaaminen kotona
- oppilasnäytöksiin osallistuminen ja toisten esitysten seuraaminen

Luovuus:

- tekniikan vieminen omiin tansseihin
- rohkeus heittäytyä luoviin harjoituksiin

Opintokokonaisuus 3: Tanssillisuuden korostaminen

Tekniikka:

- oikeanlaisen voiman käytön harjoittelu omaa kehoa ja lattiaa hyödyntäen
- tanssillisuus korostuu käsien linjauksissa, suuntien käytössä (epaulemant) sekä harjoitusten monimuotoisemmissa rytmin vaihteluissa
- piruettien harjoittelu aloitetaan

Ryhmässä toimiminen:

- osaa työskennellä kaikkien kanssa
- uskaltaa olla ryhmässä oma itsensä ja arvostaa muita sellaisina kuin he ovat

Hyvinvointi:

- tunnilla jaksamisen ennakointi esim. terveellisen välipalan syöminen ennen tuntia
- oman kehon hyväksyminen
- oppilas tiedostaa turvallisen harjoittelun osa-alueet: lämmittely, tekniikkaharjoitukset ja palautuminen

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tiedostaa, että palautumiseen tunnin jälkeen kuuluu venyttely, syöminen ja rentoutuminen
- tutustuu alueen kulttuuritarjontaan.

Luovuus:

- tulkitsee musiikkia tanssin keinoin
- tulkitsee tanssia erilaisten liikelaatujen ja rytmiiikan avulla
- rohkaistaan omaan liikkeen luomiseen

Teemaopinnot

Opintokokonaisuus 4: Tekniikan oikeellisuus

Tekniikka:

- kehon linjaukset ja baletille ominaiset liikelaadut tulee olla jo hallussa
- tekninen oikeellisuus korostuu sarjojen ollessa monimuotoisempia ja nopeampi tempoisia sekä työjalan vaihtuessa sarjan sisällä
- opetellaan käyttämään hengitystä hyödyksi harjoituksissa
- kärkitossutyöskentely aloitetaan

Ryhmässä toiminen:

- myötäeläminen ryhmässä, kannustetaan ja rohkaistaan toisia
- iloitaan yhdessä onnistumisista

Hyvinvointi:

- ymmärtää terveellisten elämäntapojen ja tanssin yhteyden omaan hyvinvointiin

Harrastuksen tukeminen kotona:

- lämmittelee omatoimisesti ennen tunnin alkua ja ennen esiintymään menoa

Luovuus:

- osaa käyttää lajin teknisiä elementtejä myös luovissa harjoituksissa

Opintokokonaisuus 5: Oman tanssijuuden vahvistaminen

Tekniikka:

- teknistä osaamista sovelletaan omaan ilmaisuun baletille ominaisia liikelaatuja hyväksi käyttäen
- harjoitukset tehdään puolivarpailla hyvää kehonhallintaa vaatiin

Ryhmässä toiminen:

- osaa hahmottaa oman kehonsa suhteessa muihin ja tilaan
- omaa hyvät vuorovaikutustaidot.

Hyvinvointi:

- ymmärtää että tanssia voi käyttää työkaluna oman henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseen

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tanssiharrastuksen kautta opittujen hyvinvointia edistävien rutiinien pitäminen säännöllisinä.

Luovuus:

- korostetaan yksilön vahvuuksia ja näin autetaan oman tanssityylin löytymistä ja vahvistamista

NYKYTANSSI, LAAJA OPPIMÄÄRÄ

Laajan oppimäärän rakenne ja laajuus

Laajan oppimäärän opinnot koostuvat perusopinnoista, neljä opintokokonaisuutta sekä syventävistä opinnoista, 2 opintokokonaisuutta. Opintokokonaisuuksia opiskellaan keskimäärin 2 lukuvuotta/ opintokokonaisuus. Perusopinnot ja syventävät opinnot tulee tehdä kokonaisuudessaan tanssista, 3. opintokokonaisuudesta alkaen toivotaan oppilaan ottavan tanssinopintojen rinnalle vapaasti valittavan aineen. Vapaasti valittava aine voi olla muu tarjolla oleva tanssilaji tai taidelaji. Opinnot voi aloittaa 7 vuotiaana.

Opintojen rakenne:	Nykytanssi	
perusopinnot:		
opintokokonaisuus 1:		
I a + b	60 min/vko	47h/ vuosi
Opintokokonaisuus 2:		
II a+b /vuosi	120 min/ vko	93h
Opintokokonaisuus 3:		
III a+b	180 min/vko	140h/vuosi
III a+ b vapaasti valittavat opinnot	90 min/ vko	68h / vuosi
Opintokokonaisuus 4:		
IV a+b	180 min/vko	140h/vuosi
IV a+ b vapaasti valittavat opinnot	90 min/ vko	68h / vuosi
Perusopinnot yhteensä:	840h (ilman vapaasti valittavia opintoja)	
Syventävät opinnot:		
opintokokonaisuus 5:		
V a+ b	180min/ vko	140h/ vuosi
V a + b vapaasti valittavat opinnot	90 min/ vko	68h/ vuosi
opintokokonaisuus 6:		
päätötyö	kokoontumiset sovitaan ryhmäkohtaisesti	84h

Perusopinnot

Opintokokonaisuus 1: Tanssin riemun herättäminen Nykytanssi 1 a ja b
Nykytanssi 1 a tunneilla tutustutaan tanssin maailmaan. Tunneilla tanssitunnin rakenne tulee tutuksi (lämmittely, tekniikkaharjoitukset, luova liikkuminen ja tanssisarja). Tunneilla ylläpidetään lapsen luovuutta ja heittäytymistä. Ensimmäisien vuosien aikana voidaan tutustua eri tanssilajeihin oppilaiden mielenkiinnon mukaan. Pääpainona kuitenkin on nykytanssi tekniikan alkeisharjoituksiin tutustumisen vauhtia ja liikkumisen iloa unohtamatta.

Tekniikka:

- perusmotoriikan harjoittelu tanssin keinoin
- tutustutaan nykytanssin alkeisharjoituksiin ja lajeille ominaiseen liikelaatuun
- tunnit koostuvat tekniikka harjoituksista ja pienistä tanssisarjoista sekä luovista harjoituksista. (ks. liikelista)

Hyvinvointi:

- liikunnan riemun herättäminen ja ylläpitäminen
- jokaisen yksilöllisyyden kannustaminen
- myönteinen suhtautuminen omaan kehoon
- tunneilla korostuu fyysinen aktiivisuus ja siihen liittyvät positiiviset kokemukset
- onnistumiskokemusten korostaminen

Ryhmässä toimiminen:

- tutustutaan ryhmässä toimimiseen tanssitunnilla
- toisille työrauhan antaminen sekä toisten huomioon ottaminen
- myönteisen yhteishengen luominen
- harjoitellaan tekemään töitä yksin, parin kanssa, pienissä ryhmissä sekä koko ryhmän kanssa
- osataan tehdä töitä kaikkien kanssa

Luovuus:

- ylläpidetään lapsen heittäytymiskykyä ja luovuutta
- korostetaan jokaisen lapsen yksilöllisyyttä
- omien tanssien tekeminen ja luovien harjoitusten sisällyttäminen tuntiin
- tutustutaan opittavaan asiaan luovien harjoitusten avulla
- rohkeus tuottaa omaa liikettä tunnilla

Esiintyminen:

- osallistuu tanssikoulun oppilasnäytöksiin sekä esiintyjänä sekä katsojana

Harrastuksen tukeminen kotona:

- pitkäjänteiseen harjoitteluun kannustaminen
- opettaja voi antaa kotiin tehtäviä, joita on hyvä kerrata kotona

Taide:

- mitä tanssi on?
- mitä tanssin harjoitteluun vaatii?
- pitkäjänteisen harjoittelun merkitys tanssissa
- tutustutaan Soisalo-opiston muihin taidekouluihin

Opintokokonaisuus 2: Tekniikan harjoittelu

Nykytanssi 2 a ja b

Nykytanssi 2

Oppilas on tiedonhaluinen, kaipaa vauhtia ja jännitystä sekä oivaltaa nopeasti. Tälle ikäkaudelle on kuitenkin tyypillistä vertailla omaa osaamista muiden osaamiseen. Oppilas saattaa olla ikäkauden lopussa epävarma omasta taitotasosta. Tavoitteena onkin tukea oppilaan kehitystä myönteiseen suuntaan, kannustamalla oppilasta, antaa hänelle haasteita ja tuomalla hänelle onnistumisen kokemuksia.

Tavoitteena on nykytanssitekniikan harjoittaminen, edellisen tason liikemateriaalin ja taitotekijöiden monipuolisempi harjaannuttaminen anatomisesti turvallisia linjauksia noudattaen. Tavoitteena on lisätä oppilaan liikkuvuutta ja koordinaatiokykyä. Tällä tasolla tutustutaan myös dynamiikan vaihteluihin. Luovilla harjoituksilla tuetaan kykyä heittäytyä tuottamaan omaa liikettä. Tanssin riemun ylläpitäminen ja liikkumisesta nauttiminen on tärkeässä osassa. Tunnit ovat kaksi kertaa viikossa.

Pitkäjänteinen harjoittelu korostuu.

Tekniikka:

- kunnan kohottaminen
- lihasten vahvistaminen
- kehon linjausten oikeellisuus
- keskivartalon hallinta
- polvet- varpaat linjaus
- ponnistusvoiman kehittäminen ja ponnistuksen suuntaaminen hyppyissä
- painon vieminen eri kehonosille
- liikelaaduista vastakohtat (pehmeä-terävä, hidas-nopea)

Hyvinvointi:

- venyttelyn tärkeys korostuu harjoittelun lisääntyessä sekä kasvukauden aikana
- oman kehon kunnioittaminen ja myönteinen suhtautuminen omaan kehoon

Ryhmässä toimiminen:

- ryhmäläisten huomioon ottaminen
- pienryhmissä työskentely
- kaikkien huomioon ottaminen ja toisille työrauhan antaminen.

Luovuus:

- kannustetaan omien tanssien tekemiseen
- tanssiin heittäytyminen

Esiintyminen/esitysten seuraaminen:

- omien tanssien tekeminen
- esiintyminen näytöksissä sekä toisten esitysten seuraaminen

Harrastuksen tukeminen kotona:

- pitkäjänteiseen harjoitteluun kannustaminen
- kotona venyttelemine ja linjausten tarkkaileminen
- riittävän energian saaminen (terveelliset välipalat)
- genren seuraaminen myös kotona esim. youtube.

Taide:

- yhdessä taidenäyttelyssä/konsertissa/tapahtumassa vieraileminen

Opintokokonaisuus 3: Teknisten asioiden hiominen ja b

Nykytanssi 3 a

Nykytanssi 3 tunneilla syvennetään edellisen tason opintoja. Tunneilla edetään oppilaiden fyysisen kehityksen mukaan. Kasvupyrähdyksen aikana taitojen kehitys hidastuu. Tavoitteena onkin ylläpitää oppilaiden taitotasoa. Kehitetään oppimaan oppimisen taitoja. Oppilaasta tulee entistä selkeämmin tiedon vastaanottajan lisäksi myös aktiivinen tiedon kerääjä. Nyt oppilaan tulisi jo hahmottaa tanssin elementtejä. Tällä tasolla harjoitellaan, kuinka monipuolisesti voidaan käyttää kehoa, tilaa, rytmikkaan ja dynaamisia vaihteluita omassa tanssissa. Tunneilla keskitytään koordinaatiota vaativiin harjoituksiin, keskivartalon hallinta on myös yksi päätavoitteista. Lihassoiman ja venyvyyden ylläpidetään. Tunneilla pohditaan subjektiivista näkemystä tanssitaiteeseen.

Tekniikka:

- tekniikka harjoituksiin lisätään eri suuntia
- liikelaaduissa keskitytään liikelaadusta toiseen siirtymiseen esim. swingin liikelaatu, liikkeiden sitominen (venytys ja vapautus sekä niiden vaihtelu)
- raajojen hahmottaminen ja käsien ja jalkojen kautta liikkeen virtaaminen
- lattiasta saatavan voiman hyödyntäminen liikkeessä.

Hyvinvointi:

- kasvupyrähdyksen aikana venyvyyden ja voiman ylläpitäminen
- oman kehon hahmottamiseen liittyviä harjoituksia

Ryhmässä toimiminen:

- rohkeus olla ryhmässä oma itsensä
- keskitytään tekemään harjoitukset huolella
- tunneilla harjoitellaan intensiivisesti

Luovuus:

- rohkaistaan ja kannustetaan tuottamaan omaa liikettä ja tekemään omia tansseja
- tunneilla korostuvat ongelmanratkaisutehtävät
- oppilaita kannustetaan tutkimaan tanssin maailmaa oman mielenkiinnon mukaan

Esiintyminen:

- oppilaita kannustetaan esiintymään mahdollisimman paljon erilaisissa tilaisuuksissa
- oman tanssin tekeminen
- osallistuminen näytöksiin

Harrastuksen tukeminen kotona:

- kotona tulee kerrata opeteltavaa asiaa
- venytteleminen ja voiman lisääminen myös oleellista kotona tapahtuvissa harjoituksissa
- genren seuraaminen myös kotona

Taide:

- tavoitteena laajentaa omaa näkemystä tanssin maailmasta
- oppilasta kannustetaan valitsemaan toinen tanssilaji nykytanssin rinnalle

Opintokokonaisuus 4: Teknisten asioiden oikeellisuus, liikelaadut ja oman tanssijuuden herääminen

Nykytanssi 4 a ja b

Nykytanssi 4 Päähuomio on nyt itsenäisesti ajattelevan, vastuuntuntoisen oppilaan kasvattamisessa. Kasvupyrähdyksen aikana keho muuttuu. Oman kehon hyväksyminen on tärkeässä osassa. Vartalon hallinnan harjoittelu korostuu. Näillä luokilla korostuvat myös teknisten asioiden harjoittamisen lisäksi placement- linjausten aktiivinen työstäminen. Tavoitteena on, että oppilas kykenee hahmottamaan tilaa ja suuntia monipuolisesti. Paneudutaan liikelaatujen tutkimiseen ja tuottamiseen. Pyritään ergonomisten liikeketjujen löytämiseen. Tavoitteena on elastinen liikkuminen. Tunneilla tarkoituksena on perehtyä myös rytmiin, hengityksen hyväksikäyttämiseen liikkeenvirtaamisessa ja heittäytymiseen.

Oppilas kantaa vastuuta ryhmästä ryhmän jäsenenä. Tällä tasolla keskitytään itsearviointiin ja reflektioon omasta toiminnasta. Oppilas kykenee erottamaan ajan, tilan, voiman ja virtauksen liikkeessä. Oppilas pystyy kehittämään ja käsittelemään oppimaansa omasta näkökulmasta.

Tekniikka:

- eri suunnat liikkeessä, liikelaatujen erottelu
- tämän opintokokonaisuuden jälkeen perustekniikan tulisi olla hallussa
- itsenäinen työskentely
- itsearviointi
- keskitytään liikeratoihin, liikkeen virtaaminen ulos kehosta (esim. kädet selästä saakka)
- liikkeiden loppuun saakka vieminen (esim. nilkkojen ojennukset ja koukistukset) ja voimankäyttö liikkeessä korostuvat tunneilla
- liikkeiden yksityiskohtien työstäminen.

Hyvinvointi:

- kehon ja mielen huoltaminen ja oman kehon hyväksyminen
- palautumisesta huolehtiminen

Ryhmässä toimiminen:

- rakentavan palautteen antaminen tanssikavereille
- positiivisen palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- osataan työskennellä kaikkien kanssa
- vastuu omasta työskentelystä ryhmässä

Luovuus:

- työstetään oman näköistä liikettä
- tutkitaan omaa tanssijuutta
- luotetaan omaan tekemiseen
- liikelaatujen hyödyntäminen omassa liikkeessä
- tulkitaan musiikkia tanssin keinoin.

Esiintyminen:

- oppilaita kannustetaan esiintymään mahdollisimman paljon erilaisissa tilaisuuksissa
- oman tanssin tekeminen
- osallistuminen näytöksiin

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tutkitaan maailmaan taiteen näkökulmasta
- tutustutaan ainakin yhteen aikakauden tanssielokuvaan/ julkaisuun

Taide:

- oppilasta kannustetaan osallistumaan myös muiden taiteenalojen näyttelyihin ja esityksiin
- oppilasta kannustetaan valitsemaan nykytanssin rinnalle myös toinen vapaasti valittava tanssilaji ja mahdollisuuksien mukaan osallistumaan myös muiden taideaineiden lyhyt-/tiiviskursseille

Syventävät opinnot:**Opintokokonaisuus 5: Oma tanssijuus****Nykytanssi 5 a ja b**

Nykytanssi 5 Tunneilla keskitytään tanssiin omista mielenkiinnon kohdista. Uusia teknisiä asioista ei niinkään tule vain tarkoituksena on puhdistaa liikkeitä ja paneutua oikeisiin liikeketjuihin, voiman-hallinnan ja rentouden vaihteluihin, perehtyä itselle ominaisiin liikelaatuihin ja rytmiin ja haastaa itseä myös tutkimalla itselle vieraita liikelaatuja ja rytmiä. Keskitytään hengityksen tuomaan liikkeeseen. Nyt itsenäisesti ajatteleva tanssija ei matki opettajaa vaan hän tutkii liikkeitä oman kehon kautta ja soveltaa ne itselle omannäköiseksi tanssiksi.

Kaikki aikaisemmillä luokilla opitut tekniset asiat tulee hallita.

Syventäviin opintoihin kuuluu myös tanssintuntemuksen opinnot, jotka toteutetaan verkkokurssina ja mahdollisesti tanssituntien aikana. Tavoitteena on, että oppilas kykenee luomaan kokonaiskuvan taidetanssista ja hahmottaa taidetanssin monimuotoisuutta. Päätötyön työstäminen aloitetaan.

Tekniikka:

- oman tanssijuuden löytyminen
- tekniikka ja laadut hallussa
- vastuunottaminen omasta tekemisestä

Hyvinvointi:

- terveellisestä elämäntavasta nauttiminen
- osaa hyödyntää tunneilla opittua oman fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin lisäämiseksi

Ryhmässä toimiminen:

- kannustaa, innostaa, tukee omalla toiminnalla ryhmäläisiä: "yhteiseen hiileen puhaltaminen"

Luovuus:

- korostetaan yksilöllistä näkökulmaan tanssin tekemisessä ja esittämisessä
- muiden taidelajien mahdollinen hyväksikäyttäminen oman tanssijuuden tutkimisessa

Esiintyminen:

- oppilaita kannustetaan esiintymään mahdollisimman paljon erilaisissa tilaisuuksissa
- oman tanssin tekeminen
- osallistuminen näytöksiin ja näytösten valmisteluihin

Harrastuksen tukeminen kotona:

- tanssista elämäntapa
- muutakin kuin tunnilla tehtävät harjoitukset
- tanssin genren seuraaminen oman mielenkiinnon mukaan
- omien intressien hyödyntäminen omien koreografioiden tekemisessä

Taide:

- portfolion kokoaminen alkaa viimeistään tässä vaiheessa
- sinne kerätään kaikkea itselle merkityksellistä materiaalia tanssipolun varrelta
- tutkitaan maailmaan taiteilija silmälasien läpi
- hyödynnetään ympärillä olevaa maailmaa oman taiteen tekemisessä
- yksi tai useampi vapaasti valittava aine laajentaa kokemusta tanssin maailmasta
- muiden taideaineiden hyödyntäminen tanssitaiteessa

Opintokokonaisuus 6**Päättyö ja verkkokurssit:**

84h

opintokokonaisuus 6 tekniikkatunnit sovitaan erikseen joka vuosi.

Tämän opintokokonaisuuden aikana oppilas työstää päättyön. Päättyölle asetetaan tavoitteet. Päättyö sisältää taiteellisen ja kirjallisen tuotoksen. Taiteellinen tuotos esitetään yleisölle. Tämän lukuvuoden aikana tanssin tuntemuksen kurssi tulee viimeistään suorittaa. Oman portfolion kokoaminen opiston ajalta viedään päätökseen.

Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Arvioinnin kohteena ovat opintokokonaisuuksien tavoitealueet. Arviointi tapahtuu vuorovaikutuksessa oppilaan kanssa. Arvioinnin välineenä käytetään jatkuvaa palautetta, itsearviointia sekä vertaisarviointia ja opettajan antamaa arviointia.

Ensimmäisinä vuosina keskitytään välittömään palautteeseen sekä ryhmä arviointiin. Jos opettaja katsoo hyödylliseksi voi hän halutessaan pitää henkilökohtaisen palautekeskustelun oppilaiden kanssa. Pääasiassa ensimmäisinä vuosina arviointi tapahtuu ryhmä keskusteluna, pohditaan missä on onnistuttu ja määritetään uudet tavoitteet.

Perusopintojen viimeisistä luokista alkaen oppilasta kannustetaan itsearviointiin sekä rakentavan palautteen antamiseen ryhmäläisille. Kolmannesta opintokokonaisuudesta alkaen käydään jokaisen oppilaan kanssa henkilökohtainen keskustelu edistymisestä opinnoissa.

Näytetunti toimintaa jatketaan. Näytetunnit järjestetään seuraavaan opintokokonaisuuteen siirtyville oppilaille. Näytetuntia on seuraamassa oppilaiden oma opettaja sekä kaksi ulkopuolista opettajaa. Näytetunnilla keskitytään tekniikan sekä ilmaisun arviointiin. Jokainen oppilas saa näytetunnista henkilökohtaisen palautteen.

Arvioinnissa apuvälineenä käytetään mahdollisesti tunnilla kuvattuja videotallenteita sekä pedanet -opiskelualustaa. Pedanettiin oppilas voi halutessaan tehdä itsearviointit. Päättyöstä oppilas saa kirjallisen palautteen oppilaan asettamien tavoitteiden mukaan.

MUSIIKKI, YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta.

Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Musiikin yhteiset opinnot, laajuus 300 tuntia (6 vuotta)

- keskimäärin oppilas osallistuu 50 tunnille lukuvuodessa, kuuden lukuvuoden ajan
- opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikinlajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen
- musiikin opetus koostuu:
  - soitonopetus annetaan yksilö, pari- tai ryhmäopetuksena. Opintoihin on integroitu musiikin perusteet.
  - yksilötunnin pituus on 30 minuuttia viikossa, pari- tai ryhmäopetus 45 minuuttia viikossa
  - orkesterisoittimissa on osallistumisvelvollisuus jossakin puhallinorkesterissa tai kokoonpanossa
  - kaikissa instrumenteissa kannustetaan runsaaseen ja monipuoliseen yhteismusisointiin
  - opistossa toimii alkeispuhallinorkesteri sekä Varkauden Soittokunta ja niistä muodostetut pienemmät kokoonpanot
  - esiintymistilaisuuksia tarjotaan sekä yhteissoittoryhmille että yksilöesiintymisiin useita kertoja lukuvuoden aikana
  - opistossa lukuisia kuoroja ja soitinryhmiä
  - musiikin perusteita voi opiskella musiikkiopiston ryhmissä
- opintoihin kuuluu musiikkiteknologian eri osa-alueiden periodikursseja

Musiikin teemaopinnot, laajuus 200 tuntia (3 vuotta)

- oppilas voi syventää osaamistaan perusopintojen sisältämällä työskentelytavoilla siten, että hänelle tulee 200 tunnin verran opintoja
- oppilas voi syventää osaamistaan valmistamalla eheän musiikillisen kokonaisuuden yhteismusisoiden tai tuottamalla äänimaiseman taiteidenväliseen produktioon
- opintoihin voi sisältöä opintoja muista taiteista
- teemaopinnot painottuvat yhteismusisointiin

- teemaopinnoissa voidaan järjestää periodiopintoja oppilaan mielenkiinnon mukaisesti

MUSIIKKI, LAAJA OPPIMÄÄRÄ

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle, joka jatkuu läpi elämän. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatus järjestetään taideleikkikoulun alta ja sen opetussuunnitelmasta ilmenevät musiikin varhaiskasvatuksen sisällöt.

Musiikin perusopinnot, laajuus 800 tuntia

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Perusopintojen opintokokonaisuuksien rakenne ja laajuus 800 tuntia

Opintokokonaisuus 1, laajuus 100 tuntia

Instrumenttiopinnot 65 tuntia

Musiikin perusteet 35 tuntia

Opintokokonaisuus 2, laajuus 100 tuntia

Instrumenttiopinnot 65 tuntia

Musiikin perusteet 35 tuntia

Opintokokonaisuus 3, laajuus 150 tuntia

Instrumenttiopinnot 100 tuntia

Musiikin perusteet 35 tuntia

Vapaavalintaiset opinnot yhteensä 15 tuntia periodiopetuksena

- improvisointi
- säveltäminen
- musiikkiteknologia
- muut hyväksi luettavat opinnot

Opintokokonaisuus 4, laajuus 150 tuntia

Instrumenttiopinnot 100 tuntia

Musiikin perusteet 35 tuntia

Vapaavalintaiset opinnot yhteensä 15 tuntia periodiopetuksena

- improvisointi
- säveltäminen
- musiikkiteknologia
- muut hyväksi luettavat opinnot

Opintokokonaisuus 5, laajuus 300 tuntia

Instrumenttiopinnot 200 tuntia

Musiikin perusteet 70 tuntia

Vapaavalintaiset opinnot yhteensä 30 tuntia periodiopetuksena

- improvisointi
- säveltäminen
- musiikkiteknologia
- taiteidenvälinen yhteisproduktio
- muut hyväksi luettavat opinnot

Keskeiset sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet.

Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

Musiikin syventävät opinnot, laajuus 500 tuntia

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Musiikin syventävien opintojen opintokokonaisuus, laajuus 500 tuntia

Opintokokonaisuus 6, laajuus 500 tuntia

Instrumenttiopinnot 300 tuntia

Musiikin perusteet 70 tuntia

Portfoliotyöskentely 30 tuntia

Lopputyön valmistelu 40 tuntia

Vapaavalintaiset opinnot yhteensä 60 tuntia periodiopetuksena

- improvisointi
- säveltäminen
- musiikkiteknologia
- taiteidenvälinen yhteisproduktio
- muut hyväksi luettavat opinnot

Keskeiset sisällöt

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Koulutuksen järjestäjä voi laajentaa opintojen sisältöjä opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta.

Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

Työtavat musiikin opetuksessa

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- säveltäminen ja improvisointi.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Instrumenttiopinnoissa arviointi perustuu kunkin soittimen taitotauluun, jossa kerrotaan tarkemmin opintokokonaisuuden sisältö. Taitotaulussa mainitaan opintokokonaisuuden hyväksyttävään suorittamiseen vaadittavat asiat.

Osaamistaan oppilas voi todentaa:

- soittamalla opintokokonaisuuden näytteen kerralla konsertinomaisessa tilanteessa tai erikseen järjestetyssä tilaisuudessa
- äänittämällä tai videoimalla soittonäytteet ja keräämällä ne portfolioonsa

Opintokokonaisuudesta oppilas saa sekä suullisen että kirjallisen palautteen, jonka hän voi liittää portfolioonsa.

Musiikin perusteiden sisällöt ja arvioinnin kohteet on kerrottu musiikin perusteiden taitotauluissa